TÍTULO DA UNIDADE DIDÁCTICA:
A creación dos estados modernos e os grandes descubrimentos xeográficos

NÍVEL:
2º de ESO (grupos A e D)

PROFESOR:
Mercedes Dans López e Xoan Gabeiras

ASIGNATURA:
Ciencias Sociais

BREVE DESCRIPCIÓN:
Nesta unidade repasaremos a formación dos estados modernos e as monarquías autoritarias facendo especial fincapé no proxecto dos Reis Católicos, diferenciando o modelo castelá do aragonés. Asemade repasaremos os grandes "descubrimentos" xeográficos, a ampliación do mundo para os ollos europeos, asomándonos a outras culturas, as precolombianas.

Finalmente tamén nos adentraremos na cultura e arte renacentista.

DURACIÓN ESTIMADA:
Aproximadamente 18 aulas (tres semanais) do 1 de febreiro ao 11 de marzo

RECURSOS UTILIZADOS:

I. **Recursos da Rede**

WEBS xeneralísticas sobre as CCSS

KAIROS é unha páxina de apoio para o profesorado de Historia de Secundaria e Bacharelato do Ministerio de educación.

- http://recursostic.educacion.es/kairos/web

Enciclopedia libre un tanto cuestionada pero útil pola rapidez e cercania

- http://gl.wikipedia.org/wiki/Portada

Revista dixital de Historia que proporciona recursos variados, videos, presentacións..

- http://clio.rediris.es/

Web de historia que nos permite elaborar biografía, acceder a mapas en google earth..

- http://www.educahistoria.com/

Páxina do Ministerio de Educación, do ITE

- http://www.ite.educacion.es/jovenes/

Web de historia e arte da Junta de Castilla e León con videos, presentacións, biografías

- http://www.artehistoria.jcyl.es/

Para o achegamento a Colón “o descubridor” e as súas viaxes

- http://aula2.elmundo.es/aula/laminas/lamina1033035424.pdf Lámina explicativa editada por “El mundo” sobre Cristobal Colón
- http://aula2.elmundo.es/aula/laminas/lamina1149153422.pdf Lámina sobre as distintas viaxes de Colón

Para a ampliación do mundo, as exploracións

- http://aula2.elmundo.es/aula/laminas/lamina1149757453.pdf O descubrimento
- http://www.youtube.com/watch?v=9VQFRC-2U3M&feature=player_embedded#! Video sobre o descubrimento de América
- http://www.youtube.com/watch?v=rSigN-LueaM&feature=related Video sobre a 1ª volta ao mundo
- http://www.youtube.com/watch?v=ipgHI3cL48Y&feature=related Vídeo animado de Érase una vez ....Os descubridores 1
- http://www.youtube.com/watch?v=jTNmjcV7t7E&feature=related Video animado de Érase una vez ....Os descubridores 2
- http://www.youtube.com/watch?v=JMGOxPdtRCE Vídeo animado de Érase una vez ....Os descubridores 3

Para os tratados internacionais

- http://www.artehistoria.jcyl.es/historia/contextos/1497.htm En arte-historia, achegamento as bulas papais e aos tratados internacionais

Para o comercio trasoceánico

- http://www.almendron.com/historia/moderna/flota_indias/flota_00.htm (A flota de Indias)

Para o estudo das culturas precolombinas

- http://www.youtube.com/watch?v=6J-yl9Ba7zw&feature=BF&playnext=1&list=QL&index=1 Video sobre as altas culturas precolombianas de Artehistoria
- http://aula2.elmundo.es/aula/laminas/lamina1055842043.pdf Lámina explicativa sobre os Maias
- http://www.almendron.com/arte/arquitectura/mayas/mayas.htm Lámina explicativa sobre a arte Maia
- http://clio.rediris.es/fichas/otras_aztecas.htm Páxina que desnvolve as características, cronoloxía...da civilización Azteca

- http://video.google.com/videoplay?docid=-609781841713561583 # Video sobre a civilización Azteca e a súa conquista a mans dos españois, do canal Historia
- http://www.artehistoria.jcyl.es/historia/contextos/1473.htm Páxina de arte-Historia sobre a civilización Inca
- http://www.youtube.com/watch?v=6UNT8JJ2KGg Video do canal Historia sobre o dorado imperio Inca 1
- http://www.youtube.com/watch?v=4ShRQSV3CC8&feature=related Video do canal Historia sobre o dorado imperio Inca 2
- http://www.youtube.com/watch?v=ibiuyxUm8po&feature=related Video do canal Historia sobre o dorado imperio Inca 3

Para o estudio do Humanismo e o Renacemento

- http://www.librosvivos.net/smtc/homeTC.asp?TemaClave=1199 Presentación interactiva de libros vivos da editorial SM
- http://www.slideshare.net/mercedesdans/4-arte-moderna Presentación de elaboración propia
- http://www.artehistoria.jcyl.es/historia/contextos/1849.htm Ficha sobre o humanismo de Arte-Historia
- http://www.educacion.es/exterior/centros/severoochoa/es/departamentos/historia/material_julia/Arte_renacimiento_2_ESO.pdf Presentación sobre o renacemento realizado polo departamento de CCSS do centro Severo Ochoa
- http://www.historiasiglo20.org/HE/6f.htm Páxina sobre o renacemento español na páxina de Historiasiglo20

II. Recursos e aplicacions multimedia creados.

A WEB creada por nos para abordar este tema

Sociais no Ies de Pastoriza

http://sociaisnoiesdepastoriza.webnode.es/ •
http://sociaisnoiesdepastoriza.webnode.es/

Os Blogs dos profesores

- http://mercedesdans.blogspot.com/
- http://xoangabeirashistoria.blogspot.com

III. Material complementario.

DOCUMENTOS PROPIOS	CONTIDOS/PROPOSTAS DE TRABALLO
Tarefa 1: **Os Reis Católicos e a fundación do estado moderno**	• Proposta de traballo sobre os Reis Católicos ca proposta de elaboración dun mapa conceptual

	• elaboración de as breves biografías de Isabel e Fernando • traballo en grupo sobre a economía, a política exterior, a política relixiosa.... dos reis católicos
Tarefa 2:**Os Reis Católicos e a fundación do estado moderno**	• Indicacións para a elaboración dun mapa sobre os amigos e inimigos dos reis católicos • liña de tempo cos conflitos e tratados entre os reis católicos • mapa que irá mostrando os avances e perdas territoriais dos monarcas católicos
Tarefa 3: **Os descubrimentos xeográficos**	• Proposta dun cuestionario a completar polos alumnos • realización dun mapa cas rotas portuguesas e a rota da 1ª volta ao mundo • elaboración dunha breve biografía de Cristovo Colón cas súas luces e sombras
Tarefa 4: Os pobos precolombianos	• Elaboración dun texto cas características fundamentais das grandes culturas precolombianas • Localización no mapa de América da area de asentamento e influencia destas culturas • Elaboración dunha redacción sobre a conquista de México e Perú que inclua os datos biográficos máis salientables de Hernán Cortés e Francisco Pizarro. • Enumeración das institucións creadas por Castela para a admon de América • Busqueda de información sobre o comercio americano, e sobre a Casa de Contratación de Sevilla
Tarefa 5: Humanismo e renacemento	• Elaboración dun texto sobre O Humanismo e sobre Erasmo de Roterdam • Comentario sobre varias obras de arte
Presentación de ARTE MODERNA	Presentación de realización propia (do departamento de CCSS do Ies de Pastoriza

IV. Material para a Avaliación da unidade.

- Pescudar se coñecen as transformacións demográficas, económicas e sociais que tiveron lugar en Europa durante o século XV.
- Verificar que saben explicar como se articulou a unificación política da Península Ibérica durante o reinado dos Reis Católicos.
- Ver se coñecen como se organizou a monarquía autoritaria dos Reis Católicos.
- Pescudar se explican as bases da economía de Castela e a Coroa de Aragón.
- Constatar que diferencian os grupos sociais en época dos Reis Católicos.
- Comprobar que identifican e analizan correctamente as obras representativas do Renacemento español.
- Constatar que expoñen os obxectivos das grandes viaxes marítimas.
- Verificar que explican correctamente como se produciu o descubrimento do novo continente.
- Ver se recoñecen o traxecto da primeira volta ao mundo.
- Constatar que identifican as principais civilizacións precolombianas e as sitúan no seu ámbito xeográfico.
- Pescudar se desenvolven como se produciu a conquista de México e Perú.
- Comprobar que comprenden a organización institucional do Imperio americano.
- Confirmar que coñecen como se explotaba a man de obra indíxena e identifican

os recursos que se extraían da América española.

- Ver se identifican os grupos que constituían a sociedade colonial.
- 80% da nota será o resultado da suma das probas obxectivas (realizadas ON LINE) e entrega dos traballos propostos colgados nos seus BLOGs, o 20% restante dependerá da implicación nas tarefas, participación, puntualidade na entrega, implicación no proceso ensino-aprendizaxe...

V.DESENVOLVEMENTO

1ª e 2ª SEMANA

A MONARQUÍA AUTORITARIA E A CREACIÓN DO ESTADO MODERNO: OS REIS CATÓLICOS
O fortalecemento da monarquía na Europa do século XV

- As monarquías dos RRCC
  - Fernando II de Aragón. A consolidación do poder real: o autoritarismo castelá
  - A uniformidade relixiosa
- Os modelos sociais e as economías de Castela e Aragón

Para achegarse ás biografías dos Reis Católicos e ás súas políticas de construcción de monarquias autoritarias

- http://recursostic.educacion.es/kairos/web
- http://gl.wikipedia.org/wiki/Portada
- http://clio.rediris.es/
- http://www.educahistoria.com/
- http://www.ite.educacion.es/jovenes/

3ª SEMANA

A ARTE E A CULTURA DO RENACEMENTO

- Humanismo e renacemento en España
- A arte renacentista

Para o estudio do Humanismo e o Renacemento

- http://www.librosvivos.net/smtc/homeTC.asp?TemaClave=1199 Presentación interactiva de libros vivos da editorial SM
- http://www.slideshare.net/mercedesdans/4-arte-moderna Presentación de elaboración propia
- http://www.artehistoria.jcyl.es/historia/contextos/1849.htm Ficha sobre o humanismo de Arte-Historia
- http://www.educacion.es/exterior/centros/severoochoa/es/departamentos/historia/material_julia/Arte_renacimiento_2_ESO.pdf Presentación sobre o renacemento realizado polo departamento de CCSS do centro Severo Ochoa
- http://www.historiasiglo20.org/HE/6f.htm Páxina sobre o renacemento español na páxina de Historiasiglo20

4ª SEMANA

OS GRANDES DESCUBRIMENTOS XEOGRÁFICOS

- A expansión Europea:
  - a integración das illas Canarias e o descubrimento de América.
  - A terra é redonda
- Os seus antecedentes inmediatos (políticos, económicos e técnicos)
- A importancia económica do descubrimento:
  - O comercio triangular.
  - Principais produtos de importación e exportación

Para o achegamento a Colón "o descubridor" e as súas viaxes

- http://aula2.elmundo.es/aula/laminas/lamina1033035424.pdf Colón

- http://aula2.elmundo.es/aula/laminas/lamina1149153422.pdf As viaxes de Colón

Para a ampliación do mundo, as exploracións

- http://aula2.elmundo.es/aula/laminas/lamina1149757453.pdf O descubrimento
- http://www.youtube.com/watch?v=9VQFRC-2U3M&feature=player_embedded #! O descubrimento video
- http://www.youtube.com/watch?v=rSigN-LueaM&feature=related A 1ª volta ao mundo
- http://www.youtube.com/watch?v=ipgHI3cL48Y&feature=related Vídeo animado de Érase una vez ....Os descubridores 1
- http://www.youtube.com/watch?v=jTNmjcV7t7E&feature=related Video animado de Érase una vez ....Os descubridores 2
- http://www.youtube.com/watch?v=JMGOxPdtRCE Vídeo animado de Érase una vez ....Os descubridores 3

Para os tratados internacionais

- http://www.artehistoria.jcyl.es/historia/contextos/1497.htm En arte-historia, achegamento as bulas papais e aos tratados internacionais

Para o comercio trasoceánico

- http://www.almendron.com/historia/moderna/flota_indias/flota_00.htm (A flota de Indias

5ª SEMANA

- Os pobos precolombianos
- Consecuencias dos descubrimentos xeográficos.

Para o estudo das culturas precolombinas

- http://www.youtube.com/watch?v=6J-yl9Ba7zw&feature=BF&playnext=1&list=QL&index=1 Video sobre as altas culturas precolombianas de Artehistoria
- http://aula2.elmundo.es/aula/laminas/lamina1055842043.pdf Lámina explicativa sobre os Maias
- http://www.almendron.com/arte/arquitectura/mayas/mayas.htm Lámina explicativa sobre a arte Maia
- http://clio.rediris.es/fichas/otras_aztecas.htm Páxina que desnvolve as características, cronoloxía...da civilización Azteca
- http://video.google.com/videoplay?docid=-609781841713561583# Video sobre a civilización Azteca e a súa conquista a mans dos españois, do canal Historia
- http://www.artehistoria.jcyl.es/historia/contextos/1473.htm Páxina de arte-Historia sobre a civilización Inca
- http://www.youtube.com/watch?v=6UNT8JJ2KGg Video do canal Historia sobre o dorado imperio Inca 1
- http://www.youtube.com/watch?v=4ShRQSV3CC8&feature=related Video do canal Historia sobre o dorado imperio Inca 2
- http://www.youtube.com/watch?v=ibiuyxUm8po&feature=related Video do canal Historia sobre o dorado imperio Inca 3

6ª SEMANA

Avaliación dos coñecementos, competencias e procedimentos adquiridos
Realización de probas obxectivas **ON LINE** con **Google Docs**, recopilación e análise dos traballos realizados. Todo isto quedará recollido no **BLOG** que cada un dos alumnos deberá crear